

Safet Kapo

Husnija Kajmović

Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Sarajevo, BiH

KOMPARACIJA TEHNIČKO - TAKTIČKIH KARATE ELEMENATA IZMEĐU UČESNICA MEĐUNARODNOG KARATE TURNIRA "SARAJEVO OPEN" 2004.

1. UVOD

Uspješnost u karateu je određena nivom i strukturom velikog broja sposobnosti, znanja i osobina koje se mogu izmjeriti i analizirati, a potom odgovarajućim sredstvima i metodama poboljšavati tokom sportske karijere. Uspjeh u karateu zavisi o velikom broju dimenzija koje su veoma složene. U ovom istraživanju bavit ćemo se parametrima situacijske efikasnosti karatistkinja pobjednica i poraženih te izvršiti komparaciju rezultata na temelju registracije događaja tokom takmičenja, gdje je podvrgnut analizi skup tehničko-taktičkih. Struktura karatea sadrži napad, odbranu, kontranapad i napadačko-presretački oblik vođenja borbe. To sve zavisi od tehničko-taktičkih sposobnosti karate takmičara, koji su u neposrednoj povezanosti sa uspješnošću u sportskim aktivnostima.

U karate sportu svaka borba može pružiti niz informacija o vrsti, količini i kvalitetu uspješnosti ili neuspješnosti karatista tokom borbe. Na osnovu dobijenih rezultata takmičarske aktivnosti tokom borbe karatistkinja mogu se komparirati sa ostalim rezultatima u svijetu i kod nas, te na taj način ozbiljnije i kvalitetnije planiranirati i programirati trenazne pripreme karatistkinja. Istraživanja vezano za ovo područje iz karate sporta ali i slična istraživanja iz drugih borilačkih sportova, slijedećih autora: Kapo, 2006; Kapo, Rađo i Kajmović, 2004; Kapo, 1999; Kajmović, Rađo i Kapo, 2004. Cilj rada je utvrđivanje nivoa razlika između pobjednica i poraženih karate takmičarki u primjeni tehničko-taktičkih elemenata u toku takmičarske aktivnosti ostvarane na turniru "Sarajevo Open" – 2004. godine

2. METOD ISTRAŽIVANJA

2.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika za ovo istraživanje sačinjavale su 21 takmičarka iz četiri evropske zemlje jugoistočne evrope: Bosne i Hercegovine, Makedonije, Slovenije, Srbije i Crne Gore.. Na pomenutom turniru učestvovala su seniorke šampionke svjetskog i evropskog ranga.

2.2. Uzorak varijabli

Ukupan broj varijabli za ovo istraživanje je 31 varijable kako bi se što detaljnije moglo snimiti stanje zastupljenosti tehničkih-taktičkih elemenata tokom devetnaest borbi.

2.3. Prikupljanje podataka

Podaci za ovo istraživanje prikupljeni su analizom video zapisa 19 borbi seniorki sa pojedinačnog karate takmičenja gdje je konstruisan protokol, koji je prilagođen prosječnom edukacijskom stepenu trenera sa specijalno razrađenim sistemom posmatranja i evidentiranja vanjskih pojava u vidu manifestacija i reakcija snimljenih mečeva koji su registrirani od strane kompetentnih lica. Za registraciju specifičnih aktivnosti karate sporta bila je zadužena grupa kompetentnih lica koji su imali kako takmičarski tako i trenerski staž u karateu.

2.4. Metode obrade podataka

Prikupljeni podaci su se obradili deskriptivnom statistikom, izraženi su u frekvencijama i procentualnim vrijednostima, a to sve je potkrijepljeno grafičkim prikazom za sve varijable. Varijable su obrađene na osnovu formule efikasnosti primjene tehničko-taktičkih elemenata u karate borbama.

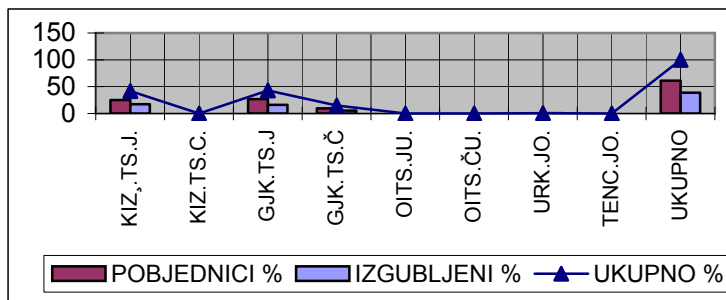
$$K = x / Ny \cdot 100 \%$$

3. REZULTATI SA DISKUSIJOM

3.1. Analiza zastupljenosti ručnih (tsuki wasa) udaraca pobjednica i poraženih karatistkinja

Ukupna frekvencija izvedenih udaraca (Slika 1.) rukom kod pobjednica iznosi 214 (61,3%), a poraženih 135 (38,7%) od ukupno izvedenih udaraca na turniru. Najfrekventniji udarac rukom kod pobjednica je gjako tsuki jodan 94 (26,9 %) i kizame tsuki jodan 87 (24,9 %) i gjako tsuki cudan 33 (9,5%), dok primjena ostalih ručnih udaraca u odnosu na navedene udarce i njihovu primjenu je beznačajna. Ukupna frekvencija udaraca izvedenih na turniru iznosi 349 od čega najveću frekvenciju imaju udarci gjako tsuki jodan 150 (42,9%), kizame tsuki jodan 146

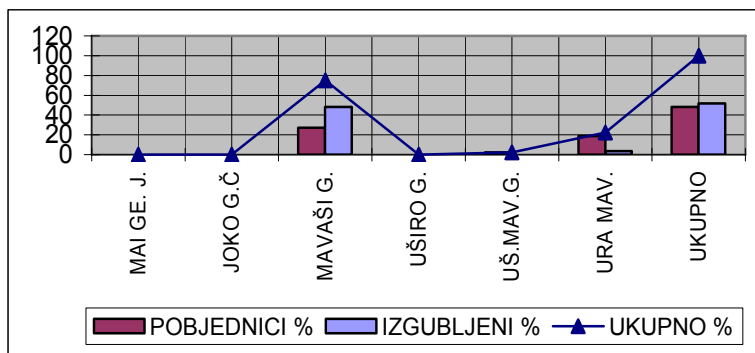
(41,9%) i gjako tsuki cudan 52 (14,9%).

Slika 1: Zastupljenosti ručnih (tsuki wasa) udaraca);

3.2. Procjena zastupljenosti udaraca nogom (noge- wasa)

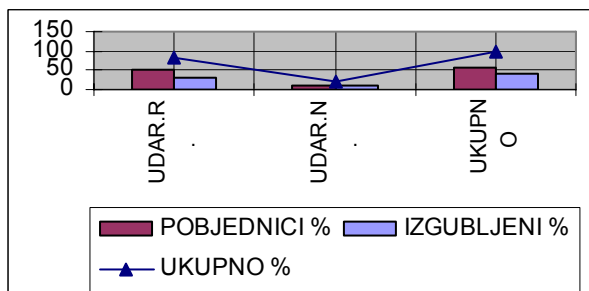
Pobjednice su (Slika 2) imale frekvenciju 41 (48,3 %), dok su poražene takmičarke imale frekvenciju izvedbe nožne tehnike 44 (51,7 %). U izvedbi nožne karate tehnike najdominantniji je udarac mavašigeri čija je frekvencije 64 (75,2%) u odnosu na ukupno sve izvedene nožne udarce na turniru. Pobjednice su imale frekvenciju izvedenih udaraca 23 (27,1%), a poražene 41 (48,2 %). Osim mavašigerija u odnosu na duge nožne udarce imao je nožni udarac ura - mavaši kod pobjednica frekvencije 16 (18,8)%, a izgubljene 3 (3,5%). Ukupna procentualna vrijednost dominantnosti primjene nožnih udaraca poraženih karatistkinja ukazuje na to da su pobjednice više koristile ručnu tehniku u presretanju i blokovima što je i rezultiralo većom efikasnosti. Pobjednice u odnosu na poražene imaju veće frekvencije izvođenja ura mavašija dok poražene imaju veće frekvencije u izvedbi mavašigerija.

Slika 2: Zastupljenosti udaraca nogom -noge- wasa

3.3. Procjena zastupljenosti udaraca rukom i nogom pobjednica i izgubljenih karatistkinja

Pobjednice su bile dominantnije i u izvedbi ručne tehnike frekvencije 214 (49,3%) a poražene karatistkinje u izvedbi nožne tehnike frekvencije 44 (10,1%) od ukupno izvedenih tehnika na turniru (Slika 3). Ukupna frekventnost ručne i nožne tehnike kod pobjednica iznosi 255 (58,8%) dok kod poraženih 179 (41,2 %). Ovi

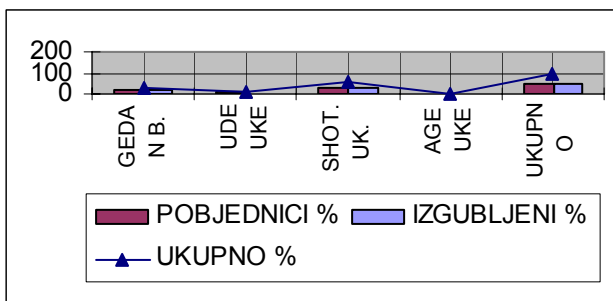

podaci nam upravo govore da su pobjednice bile efikasnije posebno u ručnoj tehnici koja je dosta sigurnija što je i rezultiralo pobjedom.

Slika 3: Zastupljenosti udaraca rukom i nogom

3.4. Procjena blokada (uke wvaza) između pobjednica i poraženih karatistkinja

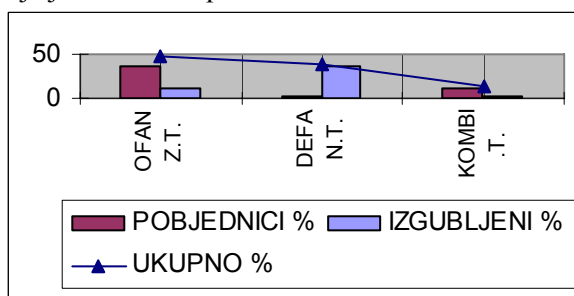
Pobjednice bile dominantnije i u frekvenciji odbrambenih tehnika sa 32 (50,8%), i blokom shoto uke frekvencije 19 (30,2%) od ukupne zastupljenosti odbrambenih tehnika (Slika. 4.). Ovi pokazatelji nam ukazuju da su pobjednice bile efikasnije u odbranama, kao u ručnim i nekim nožnim tehnikama što je rezultiralo većom efikasnošću a samim tim i rezultatom u karate borbi.

Slika 4: Zastupljenost blokada

3.5. Procjena primjene taktike u karate borbi između pobjednica i poraženih karatistkinja

Pobjednice su bile dominantnije u primjeni ofanzivne taktike (Slika 5.) i to 14 (36,8%) i kombinovane taktike 4 (10,5%). Porazene karatistkinje su bile dominantnije u defanzivnoj tehnici 14 (36,8%) što potvrđuje činjenicu da su pobjednice bile te koje su vodile borbu tako što su odlično primjenjivale ofanzivnu i kombinovanu taktiku u vođenju borbe dok su porazene karatistkinje bile dominantne samo u defanzivnoj borbi koja je rezultirala porazom.

Slika 5: Primjene taktike u karate borbi

4. ZAKLJUČAK

Podaci za ovo istraživanje su prikupljeni analizom video zapisa 19 borbi seniorki sa pojedinačnog karate turnira Sarajevo Open - 2004. Uzorak ispitanika za ovo

istraživanje sačinjavale su 21 takmičarka iz četiri evropske zemlje jugoistočne evrope: Bosne i Hercegovine, Makedonije, Slovenije, Srbije i Crne Gore. Za ovo istraživanje analizirana je 31 varijable karate borbi. Prikupljeni podaci su obrađeni deskriptivnom statistikom, izraženi u frekvencijama i procentualnim vrijednostima.

Na osnovu dobijenih rezultata analize izvršena je komparacija efikasnosti primjene tehničko-taktičkih elemenata između pobjednica i poraženih karatistkinja. Rezultati su pokazali značajnu razliku u frekvencije primjene tehničko - taktičkih elemenata između pobjednica i izgubljenih karate takmičarki. Pobjednice u svim segmentima bile uspješnije (osim u izvedbi nožne tehnike) u odnosu na izgubljene karate takmičarke. Pored toga dobijeni statistički podaci ukazuju da se u radu sa takmičarkama koriste samo jedan dio tehničkih mogućnosti koje pruža karate, što smanjuje taktičke mogućnosti vođenja borbe i rezultira demonstraciju jednoličnih i monotonih borbi u karateu.

5. LITERATURA

1. Kapo, S. (2006). *Strukturalna analiza i model vrhunskih K-1 boraca superteške kategorije*. Doktorska dizertacija. Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Sarajevo.
2. Kapo, S., I. Rađo, H. Kajmović (2004). *"Analiza K-1 turnira «KING OF THE COLLOSSEUM»- Sarajevo- 2002*. Homo Sporticus Vol. 7., No.1. Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Sarajevo.
3. Kapo, S. (1999). Uticaj bazično-motoričkih sposobnosti na efikasnost izvođenja takmičarske tehnike itaktike u karateu. Magistarski rad. Sarajevo: Fakultet fizičke kulture
4. Kajmović, H., I. Rađo, S. Kapo (2004). *"Utvrdjivanje razlika na osnovu pokazatelja situacijske efikasnosti između seniora i seniorki balkanskih prvenstava u džudo, Sarajevo 2001. i 2002"*. Homo Sporticus, Vol. 7., No.1. Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Sarajevo.

ABSTRACT

The main goal of research was to compare technical – tactical elements between winners of International karate competitions "Sarajevo Open" – 2004. and others competitors, who didn't won. Research has been taken using video analyses of 19 fights between female, during the karate competitions. We wanted to make this research, as much as it was possible, complete in technical – tactical way so we decided that our final number of analyzed variables should be 31, during 19 fights.

Results we had got showed us that winners had bigger frequency of using technical – tactical elements in all segments comparing with girls who lost, expect in one (practical realization of leg technique).

Statistical results showed us that in karate training with girls were used only one part of technical possibilities, which karate possibilities make less used and less interesting.

Key words: karate, tsuki wasa, noge wasa, uke wasa, ashi barai, situation of effect.